

GRAZIA DELEDDA

SARDİNYA EFSANELERİ

ÇEVİRİ: KEMAL ATAKAY

3. BASKI

 can
klasik

GRAZIA DELEDDA
SARDİNYA
EFSANELERİ

Can Klasik

Sardinya Efsaneleri, Grazia Deledda
İtalyanca aslından çeviren: Kemal Atakay
Leggende sarde

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011

3. basım: Kasım 2024, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editörler: Faruk Duman, Şebnem Sunar

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık
San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul
Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-5976-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

GRAZIA DELEDDA
SARDİNYA
EFSANELERİ

ÖYKÜ

İtalyanca aslından çeviren

Kemal Atakay

♥can

GRAZIA DELEDDA, 1871'de İtalya'da, Sardinya'daki Nuoro'da doğdu. Varlıklı bir ailenin çocuğuydu. Dil eğitimi aldı. İlk öyküleri ve şiirleri 1886'da Sardinya gazetelerinde yayımlandı. Aşk, kader, acı ve ölüm gibi konuların öne çıktığı yapıtlarında ağırlıklı olarak Sardinya insanının zorlu yaşamını işledi. *Sardinya Efsaneleri*, yazarın erken dönem yapıtlarındandır. Giovanni Verga ve Gabriele d'Annunzio gibi isimlerden etkilenen ve İtalyan edebiyatının en önemli realist yazarlarından biri sayılan Grazia Deledda, 1926'da Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görüldü. Deledda 1936'da Roma'da öldü.

KEMAL ATAKAY, 1962'de Ankara'da doğdu. İÜ Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra ABD'de Illinois Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde Ortaçağ-Rönesans İngiliz ve İtalyan edebiyatları üzerine lisansüstü öğrenim gördü. Çeşitli dergilerde çevirileri, inceleme ve eleştiri yazıları yayımlandı. Yeditepe Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde karşılaştırmalı edebiyat dersleri verdi. Guido Cavalcanti, Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giacomo Leopardi, Cesare Pavese, Primo Levi, Italo Calvino, Umberto Eco, Octavio Paz gibi birçok İtalyan şair ve yazarların yapıtlarını dilimize kazandırdı 2022'de öldü.

İçindekiler

Önsöz	11
Geyik Kılığındaki Şeytan	17
Aggius Efsanesi	21
Castel Doria Efsanesi	27
Galtelli Şatosu.....	35
Gonare Efsanesi	41
Sorres'teki Aziz Petrus Kilisesi	45
Ollolai'nin Aforozu	51
Madam Galdona	55
Üç Erkek Kardeş	59
Monte Bardia ("Gözcü Tepesi").....	67
<i>Leoneddas</i> 'ın Doğuşu.....	71
Başmelek Aziz Mikâil	79
İyi Öğütlerin Meryemi	85
Kaynakça.....	101

Önsöz

I

Contos de fuchile (“ocakbaşı öyküleri”): Bu şirin adla adlandırıyoruz bizimkinden farklı çağların sisi içinde yitip gitmiş efsaneleri, bütün o masalımsı, olağanüstü öyküleri. Ve yuvalarımızda, şöminenin başında, ailece geçirdiğimiz o uzun akşamların sınımsız huzuru zihnimizde canlanıyor. Gerçekten zengin bir hayal gücü vardır Sardinya halkının, zihni tuhaf ve sonsuz batıl itikatlarla doludur (özellikle, yabancı dağlar ve ıssız tepelerde; bu yerlerin görünümü, sessiz ve ıssız çizgileri ya da yamaçlarındaki ormanların yoğun gölgesiyle, zaten gizemli ve efsanevi bir şeyleri içinde barındırır). Ada halkı, içinde bulunduğu son derece güç geçim koşullarından ötürü, yoksul ayaklarının altında saklı, çok büyük, tükenmez hazineler hayal etme gereksinmesi duyar; bu yüzden, titrek bir ses ve ışıltılı gözlerle, duyulmasın diye fısıldanarak söylenen, aslı astarı olmayan söylentilere itibar ederek, bütün adanın altının, altın paralar ve değerli incilerle kaplı olduğuna inanır.

Her dağ, her köy kilisesi, her şato kalıntısı, her orman, her mağara, kendi hazinesini saklar. Kimin koyduğu hazineyi?.. Bu soruyu sorarsanız, son derece makul açıklamalar getirirler size. Sardinya'nın, tarihinin her döneminde, özellikle Sarazenler, Gotlar ve Vandallar eliyle uğradığı savaşlar, akınlar, yağmalar, belleklerde belli belirsiz bir iz bırakmıştır; dolayısıyla çok eski atalarımızın, para, mücevher ve değerli taşlardan oluşan hazinelerini, işgalcilerin talanından kurtarmak için erişilmez yer-

lere gizledikleri ve bu hazinelerin büyük bir bölümünün, ilk sahipleri öyle istediği ya da tam tersine onlar istemese de, gizli yerlerde kaldığı, hâlâ varlığını koruduğu söylenir.

Buraya kadar anlattıklarım, işin doğal kısmı. Doğaüstü kısmı ise, hazinelerin başında şeytanın nöbet tuttuğudur. Bu son derece köklü inanca göre, insanlar belli bir süre sonunda hazineyi bulamazlarsa, onu bizzat şeytan sahiplenip cehenne- me götürecektir; altın ve incilerin bulunduğu testilere ya da mücevher kutularına, o altın ve inciler yerine, bir o kadar kö- mür ve kül bırakarak. Hazineler efsanesinin öyle derin kökleri vardır ki, herhangi bir kimse, kişisel emeği ve zekâsıyla ya da belki de dolandırıcılık ve ahlaksızlık yoluyla, şöyle ya da böyle bir servet edinmeye görsün, halk arasında o kişinin bir *aschi- sorgiu*, yani bir hazine bulduğu söylentisi yayılır hemen.

Bu konuyla ilgili binlerce anı üşüşüyor zihnime ve çocuk- luğumda yaşadığım birçok olayı anımsıyorum. Törelere aldır- mayan biraz kültürlü insanlar bile, itiraf etmeseler de, hazinele- re inanırlar ve bazı toprak sahipleri, kimsenin haberi olmadan, arazilerinde kazılar yapar, bu olağanüstü servetleri ararlar.

Her masalın ve her efsanenin temelini gizli hazineler oluş- turur ve çok eskilere uzanan gelenekler, hiç kuşkusuz altın sikkelerin var olduğu dağlarımızdaki gizemli yerleri, en ince ayrıntılarıyla gösterir.

Ama çoğu kez, bu yerlere –kayalar ya da mağaralar– tü- fekleleri birden çok intikamın izini taşıyan en güçlü ve en cesur kişiler bile belli belirsiz bir korkuyla bakarlar. Doğaüstü karşı- sında duyduğumuz içimize işlemiş o korkudur bu, ne tüfikle ne bıçakla üstesinden gelebileceğimiz şeylerin üzerimizde ya- rattığı dehşettir.

Çünkü, yukarıda da belirttiğim gibi, birçok hazinenin ba- şında şeytanın nöbet tuttuğuna inanılır; bu durumda, hazine- nin bulunduğu yer ölümcül olup içeri gireni kötü bir yazgı bekler. Bunun birçok örneği vardır: Bu mağaraların birinde bir gece geçirdikten kısa bir süre sonra ölen sapasağlam insanlar; bütün sürülerini gizemli bir hastalık sonucu yitiren çobanlar; gövdeleri kartallar ve şahinlere yem olan, geriye bir tek iske- letleri kalan eşkıyalar; ömür boyu hapse mahkûm olan masum gençler... Hepsinin de nedeni, o ölümcül yerlerin yakınında yaşamış olmalarıdır.

Talihsizliklerden mucizevi bir şekilde kurtulan bazı yaşlı çobanlar, insan ya da hayvan kılığına girmiş şeytanı gördüklerini söyler.

Nuoro'nun küçük dağlarında, Logudoro'nun belki de en güzel dağları olan yeşil ve granitli Orthubene dağlarında, gizemli, derin bir mağara vardır; söylendiğine göre, ucu cehenneme çıkan bu karanlık dev mağarayı hiç kimse enine boyuna araştıramamış. Bir keresinde bir çoban dibine kadar inmeye çalışmış, ama şeytanları görüp kaçmış.

Aşağıda, milyarlarca altın ve inciden oluşan çok büyük bir hazine, hazinenin başında da küçük bir kız varmış. Bir altın dokuma tezgâhında sürekli altın dokuyan, altın giysili ve altın saçlı bu kız, hazineye göz kulak oluyormuş. Ah, küçük altın kız! Işıltılı görünümü ve altın saçlarıyla onu kaç kez rüyamda gördüm çocukluğumda!

Şeytanlar, Sardinya efsanelerinin vazgeçilmez birer parçasıdır; masallarda da çok büyük bir rol üstlenirler, hatta bazıların başkahramanı onlardır. Ne var ki, dinine bağlı Hıristiyanlar olarak Sardinyalılar, şeytanı her zaman itici ve çoğu zaman gülünç bir yere koyar; bu yolla, onun yarattığı korku ve dehşetin intikamını alırlar.

II

Artık efsaneler moda ve neredeyse herkesin (düşünürler, yazarlar, şairler), birçok kasvetli edebiyat fırtınasından sonra, yaşayabilecekleri yeni bir kıyı gibi ilgi gösterdikleri halk edebiyatı çalışmalarının yeniden doğup gelişmesi bağlamında, efsane –öyle görünmese de– en ön sırada yer alıyor. Efsane, aynı anda hem aristokrat ve sanatsal hem alt kültüre ve halka özgüdür, bu nedenle de gerek kültürlü kesimin incelmış ruhu ile halkın işlenmemiş bir şiirselliği olan düş gücünde, gerek sanatçının düş gücü zengin zihni ile bilimadamının törelere mesafeli ve irdeleyici algılamasında aynı ilgiyi uyandırıyor. Efsane, şairin ve tarihçinin dikkatini çekiyor; tarihçi onu elekten geçirip, özünde, geçmiş kuşakların izlerini, yaşayan kuşakların şu anki mizacını ve gelecek kuşakların tohum halindeki mizacını bulmaya çalışıyor.

Efsane, şık salonların neşeli ortamlarında ve gösterişsiz ocağın çevresinde bir araya gelmiş çobanların uyanık zihinlerinde, hem çocuklarda hem yetişkinlerde, aynı heyecanı yaratabilir. Keza, son olarak, hem ciddi, akademik, bilimsel bir kitabın hem eğlendirici, suya sabuna dokunmayan, hoş ama yararsız bir kitabın malzemesini oluşturabilir efsaneler.

Sardinya efsaneleri –belirli bir kişiyi ya da belirli bir köyü hicvetmeye yönelik, yergi niteliği taşıyanları bir yana bırakılacak olursa– güney geleneklerine özgü ciddi ve hüzünlü bir nitelik gösterir.

Başlı başına efsanevi ve gizemli bir belde olan Sardinya, efsanelerle doludur. Her köy kilisesinin, her şato ya da manastır kalıntısının, her köyün, her beldenin, her mağaranın, her uçurumun, her dağın, her fundalığın kendi efsanesi vardır. Bazı efsaneler, masallarla örtüşüp iç içe geçer; uzaktan uzağa Kuzey efsanelerinin, sagaların, Flaman ya da Alman masallarının izini taşıyan bu anlatılarda, gerçekçi olanla fantastik olan birbirine karışır. Bununla birlikte, Sardinya efsanelerinin büyük bölümünün ayırt edici özelliği, tamamıyla yerel bir açıklamalarının olmasıdır.

Sardinya efsanelerinin kişilerine gelince, şöyle sıralayabiliriz onları: Şeytanlarla, perilerle ve cadılarla iç içe geçen tarihi kişiler; Sardinya halkının *nuraghe*'lerde¹ yaşadığına inandığı devler; Roma egemenliğinden sonra (bir tek Sardinyalılar, görenekleri ve dilleriyle Latin kültürünün derin izlerini taşımalarına karşın, bu dönemi hemen hiç hatırlamazlar), her dönemde, adaya iyilik ve kötülük etmiş olan Sarazenler, Pizalılar, Cenovalılar, İspanyollar, yargıçlar, piskoposlar. Ayrıca Dorialar ve Malaspinalar, Torres yargıçları, Aragon valileri, keşişler, Ortaçağ'da beliren büyücü kadınlar, bin yıldan önceki birkaç yüzyılda Sarazen korsanlarının serüvenleri ve akınları; Sardinya'nın az sayıdaki tarihi kaynaklarında bile adı geçmeyen, bir ihtimal on dördüncü ve on beşinci yüzyılda yaşamış meçhul sanatçılar; gizemli soylu kadınlar, azizler ve savaşçılar, bazen de İsa ya da Meryem'in ta kendisi...

1. Sardinya'da yaygın olarak bulunan, koni biçimindeki, yığma taş kuleler. (Ç.N.)

Şu da var ki, Sardinya efsanelerinin birçoğunun, özellikle bazı kiliseler ve birkaç dağ hakkındaki efsanelerin, gerçek bir tarihsel değeri vardır. Boş hayallerden, gereksiz süslerden, doğüstü kahramanlardan arınmış bu efsaneler, iyi derlenmeleri ve incelenmeleri durumunda, Sardinya tarihinin yararlı birer ögesi, hatta canlı birer belgesi olma niteliği edinecektir.

GRAZIA DELEDDA

Geyik Kılığındaki Şeytan

Oliena dağlarında, süt mavisi sivri dorukları gökle iç içe geçen kireçli sırtların arasında büyük uçurumlar uzanır; çok eski volkanik sarsıntıların birer anısı olan bu uçurumlardan bazılarının dibini göremez insan. Adları *sas nurras* olup halk onların cehennemle dünya arasındaki gizemli bağlantı noktaları olduğuna inanır. Şeytanlar oradan dışarı çıkar, ak dağlarda koşuşturarak, ruhlar ve serüvenler ararlarmış. *Nurra*'larla ilgili öteki efsaneler arasında, bu pek tuhaf ve belli ki çok eski olmayan efsaneyi buldum.

Bir zamanlar, dinine çok bağlı ve inançlı, bu yüzden de şeytanın hiç hoşlanmadığı Olienalı bir çoban varmış. Şeytan, bütün ayartma çabaları boşa çıkınca, ondan intikamını şöyle almış: Çoban, biraz sakin günlerinde, sürüsünü bir arkadaşına emanet edip dağlarda geyik ve yabani koyun avına çıkıyormuş. Güzel bir kış günü, avlandığı sırada, kendisinden biraz uzakta harika bir geyik görmüş. Geyiğe ateş etmiş, onu hafifçe yaralamış, ama yakalayamamış. Ve kovalamaya başlamış. Geyik büyük bir hızla bir kayadan ötekine sığıyormuş, ama çoban da çeviklikte ondan aşağı kalmadığı için, öldürmeye kararlı olduğu geyiğin peşini bırakmıyormuş. Böylece, dağın doruğuna ulaşmışlar. Tepeler, kayalar, uçurumlar karla kaplıymış,

ama altı karıştan uzun bakır rengi boynuzlarıyla o çok güzel, harika geyiğin büyüüne kapılmış olan ve bu yerleri iyi bilen çoban, tek bir taşa takılmadan, avına devam ediyormuş. Birden hayvan kara gömülüp beklenmedik şekilde yok oluvermiş.

Çoban, geyiğin yok olduğu yere ulaşmış ve kendisini korkunç derecede derin bir *nurra*'nın kıyısında bulmuş.

Geyik artık görülmüyormuş, ama *nurra*'nın dibinden alaycı cehennem kahkahalarının iç karartıcı yankısı yükseliyormuş. Zavallı çoban, o zaman, geyiğin şeytanın ta kendisi olduğunu anlayıp kaçmaya çalışmış, ama ayağını bastığı kar göçüvermiş ve haç bile çıkaramadan dipsiz uçuruma yuvarlanmış...

Arkadaşı, çobanı iki gün beklemiş; geri dönmediğini görünce, bir talihsizlikten korkmuş ve dağlarda onu aramaya koyulmuş. Bahtsız çobanın karda bıraktığı izlerden, arkadaşı onun üzücü sonunu anlamış. Köye dönmüş; üç çobanla birlikte, yanlarına bol bol ip alıp *nurra*'nın yolunu tutmuşlar. Oraya vardıklarında, ipleri birleştirmişler ve aşağı düşen çobanın arkadaşının koltuk altlarından geçirip bağlayarak, onu *nurra*'ya indirmişler. Gelgelelim, ipler ne kadar uzun olursa olsun, tuhaf "dalğış" dibe ulaşmamış. Çobanlar onu yukarı çekmişler; dışarı çıktığında, yüzü mosmor, tir tir titriyormuş. Derin bir korku içini allak bullak ediyormuş, ama önce bunun nedenini açığa vurmamak istememiş. Arkadaşları omuzlarında taşıyarak onu evine geri getirmişler; eve gelir gelmez, onu üç gün içinde mezara götüren çok şiddetli bir ateş nöbetine tutulmuş... Ölmeden önce, korkusunun gizemli nedenini açıklamış: *Nurra*'nın içine indikçe, pürtüklü dağ sırtlarında kapkara, küçük bir adam görür gibi olmuş, adamın elinde bir tırpan varmış. Ve arada bir, bu tırpanı ipe doğru uzatıyor, ipi kesmekle ve çobanı, arkadaşıyla birlikte cehenneme fırlatıp atmakla tehdit ediyormuş!

Aggius Efsanesi

On yedinci yüzyılın sonunda, Gallura'daki küçük bir köy olan Aggius'ta, iki düşman ailenin iki çocuğu varmış; Sardinya'da –başka yerlerde de– sık sık olduğu gibi, bu iki genç birbirini seviyormuş.

Kız on üç, oğlan on beş yaşındaymış, ama bu kadar genç olmalarına karşın, güçlü ve hoş bu ikili, yirmili yaşlarında gösteriyor ve Gallura'da yaşayanların sınır tanımaz tutkusuyla deliler gibi birbirlerini seviyorlarmış. (Adanın kuzeyinde, tuhaf, dağlık bir bölgedir Gallura; manzarası ve yerli ahalesinin mizacı, komşu Korsika'yla büyük benzerlikler gösterir.)

Ama yukarıda değindiğim gibi, iki sevgilinin aileleri birbirine düşmanmış. Bütün köy, adeta iki hizbe bölünmüş; iki tarafın da ruhlarında nefretin en amansız hü-küm sürüyormuş. Oğlanın ailesi bir hizipten, kızın ailesi öteki hiziptenmiş. İki gencin birbirlerini taparcasına sevmelerine ve kızın evinde geceleri sık sık buluşmalarına engel olmuyormuş bu. Son derece tedbirli davranıyor, pürdikkat kesiliyorlarmış, ama sonunda yakalanmışlar; öfke ve nefretle yanıp tutuşan kızın babası, bir yortu gecesi, bir Paskalya gecesi, zavallı âşık oğlanı acımasızca öldürmüş. Bunun üzerine, iki hizip arasındaki düşmanlık o kadar kızışmış ki, tarafları açıkça savaşımaya zorlamış.

Savaş alanına çıkmışlar! Kayalık ve ıssız tepelerin altında uzanan küçük bir ovada, karabina tüfekleriyle hançerlerini kuşanan Aggiuslular, iki saf halinde dizilmişler ve kapışmak üzereymişler. Ne var ki, zavallı âşık kızın babası ilk kurşunu sıkar sıkmaz, bütün Gallura'da yankılanan korkunç bir gümbürtü duyulmuş.

Dağlar yıkılıp lanetli savaşçıların üzerine düşmüş; hiçbir insan gücünün altından çekip çıkaramayacağı dev kayalar örtmüş üzerlerini.

Çok az Aggiuslu kaçabilmiş: Çatışmaya katılmayan yaşlılar, kadınlar ve çocuklar. Ve bu yıkımın nedeni –genç âşıkların yıkımının nedeni de– şeytanmış, dağların doruklarında yaşayan şeytan. Burada, Enrico Costa'nın hüznü ve sürükleyici romanı *Galluralı Dilsiz*'den bir alıntıyla sürdüreceğim sözümü:

“Şeytan, arada bir, büyük granit kayaların üzerinde belirip ateş kırmızısı gözleriyle aşağıdaki köyü seyretmekten hoşlanıyormuş.

O uğursuz günlerde, güçlü bir rüzgâr esintisi hissediliyor; bu rüzgâr, doğudan gelmesine karşın, karla kaplı Limbara'nın buz gibi havasını getiriyormuş. Ve Aggiuslular soğuktan vücutlarının uyuştuğunu hissediyorlarmış, şeytan ruhlarının üzerine hava üflüyor, onlarda nefret, intikam ve kan düşünceleri uyandırıyormuş! Aggiusluların aslında dingin ve sakin mizaçlı oldukları söylenir, ama cehennemden gelen iblis, ruhlarına zarar vermek istediği için, dağın tepesindeki granit krallığına yerleşip, uykusuz geçirdiği gecelerde o zavallılıkları üzmemekten zevk alıyormuş.

Yaşlı kadınlar yataklarında korkudan titreyip bataniyelerinin altında tespih çekerek dua ederken, azgın rüzgâr kepenklerin aralıklarından uğulduyormuş. Ken-

disi uyuyamadığı için, dünyanın çocuklarının uykusunu bozarak eğlenen, cehennemin çocuğuymuş bu. Ve arada bir kayalığın ucunda beliriyor, boğuk ve uzun bir davul sesiyle varlığını belli ettikten sonra, köye dönüp üç kez bağıryormuş:

‘Aggiusum, Aggiusum, ne zaman gelecek seni bir kasırgayla alıp götüreceğim gün?’

Bu cehennem tehdidi, köyün yıkımının bir ön belirtisiymiş; tehditten önce gelen uzun davul sesi, birisinin acı çekerek ölmeye yazgılı olduğu anlamına geliyormuş – en azından geleneğe göre.

Halkın kaygısını düşünün bir! Papaza başvurmuşlar, köydeki akıllı kişilere danışmışlar, ama hep boşuna! Şeytan hiçbir şeyi umursamıyor ve köylülere eziyet etmeyi sürdürüyormuş.

On sekizinci yüzyılın ortalarına doğru, Aggius’a uğramış olan azimli bir misyonere ilham gelmiş: Şeytanı kaçırmak için dağın tepesine demir bir haç yerleştirmiş (bu yüzden, sonradan Haç Dağı denmiş bu dağa). Ve o gece, öyle güçlü bir rüzgâr esmiş ki, pek çok asırlık meşeyi kökünden söküp atmış ve dağlardan birkaç granit kayanın yuvarlanmasına yol açmış. Bütün evler temellerinden sarsılmış, ama haç dağın doruğunda sapsağlam duruyormuş.

O cehennem gürültüsünü işiten halk, köy papazına koşmuş; papaz onları şu sözlerle sakinleştirip evlerine yollamış: ‘Korkmayın, cehenneme dönmek için pılısını pırtısını toplayan şeytan bu. Artık gelip bize eziyet edemeyecek!’ Gelgelelim, şeytan belli ki cehennem azabına uğratmaya ant içtiği ruhlardan vazgeçmek istemiyormuş. Haç Dağı’nı terk etmiş etmesine, ama belki de Monte Fraile’de ya da Monte Pinna’da barınmaya gitmiş. Oradan, eskisi gibi, iyi Aggiusluların ruhları üzerine kin kusmaya devam etmiş, keza onlar da birbirlerini

parçalamaya, Gallura'ya korku saçmaya devam etmişler. Misyonerin diktiği haç, yirmi otuz metre yüksekliğinde, neredeyse tek başına duran dev bir kayanın üzerindeymiş; dağın baş kısmını oluşturuyormuş ve yıldırımlarla rüzgârların hedefiymiş. Başlangıçta bu haç demirdenmiş ve yıldırım düşüp parçalayınca kadar yarım yüzyılı aşkın bir süre dayanmış; sonra, onun yerine, iki üç yılda bir yenilenen tahta bir haç koymuşlar.”

Meryem Çukuru, taşa kazınmış bir tür doğal oyuktur. Şeytanı uzak tutmak için, Meryem'in bazen orada yaşadığı söylenir.

Büyük davul (*su tamburu mannu*), düz bir blok üzerinde duran, tabanı dışbükey büyük bir granit parçasıdır. Kenarına çıkıp vücudunuzun ağırlığını vermeniz yeter, taş sallanmaya, iki yana gidip gelmeye başlar ve tok, boğuk, sürekli bir ses çıkarır, uzaktaki bir gök gürültüsünün yankısı gibi. Aggius'un büyük davulu, Nuoro'daki ünlü balerin taşla birçok benzerlik gösterir; tek bir fark vardır aralarında: Nuoro'daki taş, üzerine çıkıp deneyen meraklıların sayısı iyice azaldığı için, uzun yıllardır dans etmiyor artık; öteki taş ise, ses çıkarmaya devam ediyor. En yaşlıların hatırladığı kadarıyla, bu davul hep varmış; ona bilmem hangi kötü etkileri mal ediyorlar. Sözgelimi, o davul taşın sesinin duyulması, bir kişinin öldüğünün ya da acımasızca öldürüleceğinin belirtisiymiş!

Sardinya Efsaneleri İtalyan edebiyatının büyük yazarı Deledda'nın doğup büyüdüğü görkemli Sardinya için kaleme aldığı bir korku odası adeta. Kaderlerinde acı ve ölüm olan sıradan insanların sıra dışı öykülerinden oluşan bir derleme. Sardinya'nın geçit vermez dağları arasında yaşayan halkın aktardığı bu öykülerde insan, ölümün karşısında merakına yenik düşerken, lanete açılan hazine kapılarında nöbet tutanların gösterdiği sonsuz karanlıkla tanışıyor.

Yaşamları türlü korku ve hurafelerle dolu yoksul halkın geniş hayal gücüyle beslenen tekinsiz bu on üç öykü, Sardinya topraklarında gömülü eşsiz hazinelere açılıyor. Ne var ki toprak, hazinelerin yatağı da olsa yeraltı dünyasında onları bekleyen iblisler, cüceler, cinler, büyücüler de var.

#dünyaklasikleri #italyanklasikleri #efsane #korku #fantastik

Kapak resmi: Theodor Matthias von Holst

ISBN 978-975-07-5976-5

9 789750 759765